

Seminář mezinárodněprávní argumentace
Kyperský případ
Akademický rok 2005/2006

I.

Paní Myra Xenides-Arestis je státní občanka Kyperské republiky, řecko-kyperského původu. Žije v Nikósii a vlastní pozemky v oblasti Ayios Memnon, v oblasti Famagusta (viz mapa), které získala darem od své matky. Konkrétně vlastní polovinu pozemku, na kterém je obchod a tři domy a dále pozemek se sadem. V jednom ze svých domů žila s manželem a dětmi, zbytek nemovitostí byl užíván ostatními členy rodiny nebo pronajímán. V lednu roku 1984 bylo oficiálně registrováno její vlastnictví k nemovitostem. Paní Xenides-Arestis žila ve Famagustě až do srpna roku 1974. V tomto roce vyústil Řeckem podporovaný pokus o získání vlády nad ostrovem ve vojenskou intervenci Turecka, které brzy ovládlo více než třetinu ostrova. V rámci dalších událostí následujících po 20. červenci 1974 byla paní Myra se svou rodinou - tak jako většina ostatních kyperských Řeků obývajících tuto část ostrova - přinucena tureckými vojáky opustit svůj dům i ostatní majetek. Od té doby jí byl znemožněn přístup a užívání vlastního domu i ostatního majetku, který připadl pod kontrolu tureckých ozbrojených sil.

II.

Společnost XY, Ltd., je soukromou společností registrovanou podle kyperského práva v Nikósii. Jedinými vlastníky jejích akcií jsou její ředitel a jeho manželka, oba občané Kyperské republiky řecko-kyperského původu. V roce 1970 společnost darovala druhá akcionářka rozsáhlé pozemky ležící ve vesnici Tymvou, v severní části ostrova. Počínaje rokem 1974 však společnosti i jejím akcionářům turecké vojenské jednotky brání v jakémkoliv přístupu k jejich majetku a jeho využívání.

III.

V roce 1983 byla v severní části ostrova ustavena Severokyperská turecká republika (dále jen „SKTR“), uznávaná pouze Tureckem. Její vláda přijala v roce 1985 Ústavu, jejíž čl. 159 odst. 1 písm. b) stanovil:

Veškeré nemovitosti, budovy a zařízení, jež byly nalezeny opuštěné ke dni 13 února 1975, kdy byl vyhlášen Turecký federální stát na Kypru, nebo jež byly na základě zákona považovány za opuštěné nebo bez vlastníka po tomto datu, nebo které se měly nacházet ve veřejném vlastnictví nebo pod jeho kontrolou, i když takové vlastnictví dosud nebylo určeno.....a....byly umístěny k datu 15. listopadu 1983 se považují za vlastnictví SKTR bez ohledu na skutečnost, že nejsou jako takové registrovány v pozemkových knihách územního registru nemovitostí; a územní registr nemovitostí bude v tomto smyslu upraven.

Dne 18. listopadu 1983, a sice v odpověď na prohlášení SKTR, přijala Rada Bezpečnosti OSN Rezoluci 541(1983), která mezi jiným stanovila:

Rada Bezpečnosti....

1. Vyjadřuje své politování nad prohlášeními tureckých kyperských orgánů o údajném oddělení (secesi) části republiky Kypru;

2. Považuje toto prohlášení za právně neúčinné a vyzývá k jeho odvolání;

.....
6. Vyzývá všechny státy, aby respektovaly svrchovanost, nezávislost, územní celistvost a nepodřízenost Kyperské republiky;

7. Vyzývá všechny státy, aby neuznávaly žádný kyperský stát kromě Kyperské republiky.

V důsledku uvedených skutečností není SKTR uznávána jako nezávislý stát žádným jiným členem mezinárodního společenství kromě Turecka; Turecko odmítá odpovědnost za konfiskace majetku řeckým kyperským uprchlíkům a vysídlencům z části území Kypru, kde vykonávají státní moc orgány SKTR s odůvodněním, že mezinárodní odpovědnost za události na tomto území není přičitatelná Turecku, ale přímo orgánům SKTR, která byla podle tureckého výkladu ustavena v důsledku uplatnění práva národů na sebeurčení. V dubnu roku 2003 přijali představitelé Severokyperské turecké republiky (SKTR) nová opatření ohledně pohybu osob ze Severního do Jižního Kypru a zpět přes specifikovaná kontrolní stanoviště. Přes toto opatření je velmi obtížné či dokonce nemožné cestovat do mnoha míst na severu ostrova. Téhož roku Parlament SKTR přijal zákon o kompenzacích za nemovitý majetek nacházející se na území SKTR. Na základě tohoto zákona byla v SKTR ustanovena Komise pro vymezení, zhodnocení a kompenzaci za nemovitosti. Rodina paní Xenides-Arestis však dosud žádnou kompenzaci za zabraný majetek neobdržela.

Otázky

1.1. Pokuste se přiřadit a odůvodnit použití následujících právních hodnocení na postavení níže uvedených subjektů zasahujících mocensky do vylíčených událostí. Jsou zde některá, která použít nelze? a) *okupační mocnost*, b) *národ vykonávající právo na sebeurčení*, c) *legitimní vláda* na postavení:

- Turecka
- Severokyperské turecké republiky
- Kyperské republiky

1.2. Kdo ze tří subjektů uvedených výše je podle Vašeho názoru zodpovědný za případné porušení Úmluvy v tomto případě?

2.1. Soudíte že došlo k porušení některého práva zaručeného Úmluvou?

2.2. Soudíte že došlo zároveň k porušení zákazu diskriminace podle Úmluvy? Má na toto hodnocení nějaký vliv skutečnost, zda existuje dostupná možnost kompenzace nebo nikoliv?

2.3. Vztahovala by se ochrana proti diskriminaci ve smyslu Úmluvy jenom na fyzickou, nebo i právnickou osobu?

- **Mapa:**

Základní informace: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kypr>;

Více informací na: <http://www.odci.gov/cia/publications/factbook/geos/cy.html>.

- **Případy:**

Loizidou v. Turkey (preliminary objections), judgment of 23 March 1995, Series A no. 310, and (merits) judgment of 18 December 1996, *Reports of Judgments and Decisions 1996-VI*,
Cyprus v. Turkey ([GC], no. 25781/94, ECHR 2001-IV),
Demades v. Turkey (no. 16219/90, § 46, 31 July 2003) and
Eugenia Michaelidou Developments Ltd and Michael Tymvios v. Turkey (no. 16163/90, § 31, 31 July 2003).

- **Povinná literatura:**

Frédéric Sudre: *Mezinárodní a evropské právo lidských práv*, Brno, Masarykova univerzita, 1997

- **Doplňková literatura**

The Unilateral Declaration of Independence in Turkish Occupied Cyprus -
A roadblock in Turkey's course to Europe - <http://www.un.int/cyprus/UDI14.11.03.htm>

- **Dokumenty**

- 1) Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966
- 2) Úmluva o ochraně lidských práv základních svobod z roku 1950